

Yttrande över delrapport Informationsåtgärder för kundskydd och analys av tredjepartstillträde på fjärrvärmemarknaden (Ei R2025 05) och slutrapport Förstärkt kundskydd på fjärrvärmemarknaden (Ei 2025 16) samt Statens energimyndighets rapport Utvärdering av Fjärrvärmenämndens funktion (ER 2024 19)

Fjärrvärmenämnden har övervägt förslagen och materialet i rapporterna med utgångspunkt i de intressen som nämnden har att beakta. När det gäller utvärderingen av Fjärrvärmenämndens funktion berörs den i samband med synpunkterna på de två rapporterna.

Informationsåtgärder för kundskydd och analys av tredjepartstillträde på fjärrvärmemarknaden (Ei R2025 05)

Information om kundrättigheter

Fjärrvärmenämnden tillstyrker att det införs en skyldighet för fjärrvärmeföretag att publicera information om kundrättigheter.

Rätten till förhandling

Fjärrvärmenämnden ser i likhet med Energimarknadsinspektionen tydliga brister och oklarheter i kundernas rätt till förhandling enligt 7–8 §§ fjärrvärmelagen (2008:263). Nämndens bild är att det i dag inte rör sig så mycket om förhandling som om en informationsskyldighet för fjärrvärmeföretagen. Det finns därför skäl att se över bestämmelsen och tydliggöra vad som avses med förhandling och vilka krav som kan ställas på ett fjärrvärmeföretag för att de ska anses uppfylla kravet på att det ska ha skett en förhandling, där fjärrvärmeföretaget enligt motiven dessutom ska förhandla med god vilja och i syfte att nå en uppgörelse som båda parter kan vara nöjda med.¹ Frågan om förhandling skett i enlighet med bestämmelsen torde i dag främst vara en fråga för tillsynsmyndigheten. Den är dock även av betydelse för Fjärrvärmenämndens verksamhet eftersom en förutsättning för att en ansökan om medling ska kunna beviljas är att det skett en förhandling (10 § fjärrvärmelagen). Om Energimarknadsinspektionens förslag att Fjärrvärmenämnden i samband med medling ska lämna rekommendationer till parterna genomförs kommer frågan att få än större betydelse för Fjärrvärmenämndens verksamhet.

¹ Prop. 2007/08:60 s. 36.

En invändning som ofta görs från fjärrvärmeföretagens sida är att de inte har möjlighet att ändra villkoren för en enskild part, t.ex. vad gäller priset, med hänvisning till likabehandlingsprincipen. Det är därför positivt att Energi-marknadsinspektionen i sin rapport² nu uttalar att man efter samtal med Konkurrensverket bedömer att likabehandlingsprincipen inte är tillämplig för privatpersoner eftersom de inte konkurrerar med varandra, och att det därmed inte finns något hinder för fjärrvärmeföretag att förhandla och komma överens med de privatkunder som begär det. När det däremot gäller företagskunder anförs att likabehandlingsprincipen kan vara tillämplig om det går att påvisa att skillnaden mellan företagskunder har givit vissa kunder en konkurrensnackdel. Det vore därför önskvärt att frågan om hur förhandlingsskyldigheten och likabehandlingsprincipen förhåller sig till varandra utreds ytterligare.

På samma sätt behöver frågan om hur den s.k. likställighetsprincipen som gäller för kommuner (2 kap. 3 § kommunallagen, 2019:835) förhåller sig till förhandlingsskyldigheten enligt fjärrvärmelagen utredas, eftersom kommunala fjärrvärmebolag inte sällan hänvisar till denna princip som ett argument för att inte kunna förhandla med en enskild kund om priset på fjärrvärme.

I flera ärenden hos Fjärrvärmenämnden har även uppkommit frågan huruvida en kund som påkallat förhandling vid en ensidig ändring av ett avtalsvillkor sedan också kallats till förhandling. Det kan därför behöva övervägas om det finns behov av en tydligare reglering hur en sådan kallelse ska skickas eller dokumenteras. Det kan även behöva övervägas om krav ska ställas upp på hur en förhandling ska dokumenteras liksom hur besked om att en förhandling är avslutad ska lämnas.

Transparensplattform

Fjärrvärmenämnden välkomnar förslaget om att införa en transparensplattform och tror i likhet med Energimarknadsinspektionen att en sådan - genom att kunderna lättare kan få inblick i fjärrvärmeföretags verksamhet och finansiella ställning samt bättre kan jämföra fjärrvärmeföretag med varandra - kan bidra till ett ökat förtroende mellan parterna. Det är dock viktigt att den data som ska rapporteras in är tydligt definierad och likvärdig hos alla bolag samt att man säkerställer att den är korrekt. Det är också viktigt att informationen som publiceras är tillräckligt omfattande för att möjliggöra en rättvisande jämförelse.

Årlig rapport om fjärrvärme

Fjärrvärmenämnden tillstyrker förslaget om att Energimarknadsinspektionen årligen publicerar en rapport om läget på fjärrvärmemarknaden. En sådan kan antas bidra till att öka transparensen på fjärrvärmemarknaden, vilket är positivt.

² Informationsåtgärder för kundskydd och analys av tredjepartstillträde på fjärrvärmemarknaden (Ei R2025:05) s 69.

Förstärkt kundskydd på fjärrvärmemarknaden (Ei R2025:16)

Ny tvistlösningsfunktion

Fjärrvärmenämnden har inget att erinra mot förslaget att ge berörda myndigheter i uppdrag att utreda frågan om ett organ för tvistlösning utanför domstol för energisektorn. Som utredningen konstaterar är det också ett krav som framförs i EU:s omarbetade energieffektiviseringsdirektiv.³ Enligt nämnden kan det i det fortsatta arbetet med en sådan lösning finnas skäl att tillvarata den kompetens och erfarenhet som nämnden upparbetat i sin verksamhet.

Mot bakgrund av att de tvister som uppkommer på fjärrvärmemarknaden huvudsakligen handlar om fjärrvärmepriser framstår det också som logiskt att ett uppdrag rörande utredning av tvistlösning för fjärrvärme inkluderar en utredning om förutsättningarna för och etablering av möjligheten till prövning av fjärrvärmeprisets skälighet. Samtidigt konstaterar nämnden att regeringen tidigare avstyrkt ett sådant förslag, bl.a. därför att det skulle krävas omfattande resurser att utarbeta en metod som kan ligga till grund för en bedömning av prisets skälighet.⁴ En sådan skulle också behöva ta hänsyn till att förutsättningarna för fjärrvärme kan variera stort mellan olika platser.

I avvaktan på att en ny tvistlösningsfunktion finns på plats - vilket rimligen ligger flera år fram i tiden, särskilt om avsikten är att hitta en gemensam lösning för hela energisektorn - föreslås i rapporten att Fjärrvärmenämnden ska förstärkas och få ett tydligare uppdrag under övergångsperioden. Nämnden välkomnar en förstärkning och att man får ett tydligare uppdrag men vill betona vikten av att nämnden ges tillräckliga resurser för att klara av ett utökat uppdrag. Nämnden återkommer till detta nedan.

Fjärrvärmenämndens hemvist

Vid inrättandet av Fjärrvärmenämnden betonades att en medlingsfunktion bör hållas isär från tillsynen över efterlevnaden av fjärrvärmelagen.⁵ Nämnden placerades därför vid Energimyndigheten. I den mån man väljer att frångå den rena medlingsverksamheten och införa en möjlighet/skyldighet för nämnden att lämna rekommendationer till parterna kan det dock finnas anledning att åter överväga om nämnden möjligen bör placeras hos Energimarknadsinspektionen. Samtidigt rör det sig enligt förslaget om ett tillfälligt förstärkt uppdrag under en övergångsperiod, vilket talar för att inte nu ändra nämndens placering.

Nytt bemyndigande till Energimarknadsinspektionen att utfärda föreskrifter

Fjärrvärmenämnden tillstyrker att Energimarknadsinspektionen ges behörighet att meddela föreskrifter om vilken information fjärrvärmeföretagets underrättelser om villkorsändringar ska innehålla och hur informationen ska tillhandahållas.

³ Art. 22 Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/1791 av den 13 september 2023 om energieffektivitet och om ändring av förordning (EU) 2023/955

⁴ Prop. 2007/08:60 s. 64.

⁵ Prop. 2007/08:60 s. 63.

Fjärrvärmenämnden bedömer att detta kan underlätta nämndens arbete, särskilt om nämnden enligt förslaget ska börja utfärda rekommendationer till parterna.

Samtidigt kan det finnas anledning att se över hur Fjärrvärmenämndens och tillsynsmyndighetens uppdrag förhåller sig till varandra. Tillsynsmyndigheten kan i ett tillsynsärende begära in information för utreda om ett fjärrvärmeföretag lämnat tillräcklig information för att kunden ska kunna bedöma skäligheten i en villkorsändring. Samtidigt kan nämnden enligt rapportens förslag, om medling begärs, uttala rekommendationer om vilken information som ett fjärrvärmeföretag bör lämna samt även publicera dessa rekommendationer.

Förändrat uppdrag till Fjärrvärmenämnden

Fjärrvärmenämnden ska bevilja alla ansökningar om medling, under förutsättning att de formella kraven för medling är uppfyllda

Enligt nuvarande bestämmelser (13 § fjärrvärmelagen) får Fjärrvärmenämnden endast bifalla ansökningar om medling om nämnden bedömer att den kan leda till en överenskommelse mellan fjärrvärmeföretaget och fjärrvärmekunden. Någon närmare definition om vad som avses med begreppet överenskommelse görs inte i förarbetena. Den tolkning som parterna i regel utgår ifrån är att överenskommelsen ska gälla det eller de villkor som fjärrvärmekunden i sin medlingsansökan anger att man vid förhandlingar inte lyckats komma överens om. Det rör sig således i regel om priset på fjärrvärme. Det förekommer dock i princip inte att ett fjärrvärmeföretag vid en medling går med på att ändra priset för en kund, och ofta anser man sig också förhindrad att göra detta med hänvisning till likabehandlingsprincipen. Denna inställning görs ofta tydlig redan i yttrandet till nämnden. En strikt tolkning av 13 § fjärrvärmelagen skulle därför innebära att ytterst få ansökningar om medling skulle beviljas.

Fjärrvärmenämnden har dock valt att göra en bredare tolkning av vad en överenskommelse kan innebära och vad syftet med en medling kan vara. Möjligheten till medling ses därvid som en fortsättning på förhandlingsskyldigheten i 8 § fjärrvärmelagen. Det innebär att nämnden vid prövningen av en ansökan om medling tar hänsyn till om fjärrvärmeföretaget angett skälen för villkorsändringen, lämnat tillräcklig information för att fjärrvärmekunden ska kunna bedöma skäligheten av avtalsvillkoret samt försökt att komma överens med fjärrvärmekunden om villkoret. I den mån det framkommer att fjärrvärmeföretaget brustit i sin förhandlingsskyldighet finns det möjligheter för fjärrvärmekunden att, inte minst med assistans av den expert som deltar vid medlingen, i vart fall få fram mer information och bättre kunna bedöma skäligheten av avtalsvillkoret. Det förekommer att fjärrvärmekunden accepterar en villkorsändring efter att fått ta del av information och ytterligare argument från fjärrvärmeföretaget, vilket kan ses som att parterna träffat en överenskommelse. En medling leder också ofta fram till att parterna kommer överens om framtida möten och kommunikation i syfte att få till ett bättre framtida samarbete. Enligt nämnden överensstämmer en sådan användning av medlingsinstitutet med fjärrvärmelagens syfte att stärka

fjärrvärmekundens ställning, men det är tveksamt om den formellt ryms inom ramen för bestämmelsen i 13 §.

Rapporten synes utgå från att 13 § bör tolkas på samma sätt som nämnden har gjort då man bl.a. föreslår att nämnden ska uttala sig om fjärrvärmeföretaget presenterat tillräcklig information för att kunden ska kunna bedöma skäligheten av avtalsvillkoret (s. 121). Det vore emellertid önskvärt om detta i så fall tydligt klargjordes.

Om rapportens förslag att alla ansökningar om medling som inte avvisas enligt 14 § ska beviljas bortfaller delvis detta tolkningsproblem. Eftersom bestämmelsen i 13 § även har betydelse för att definiera nämndens uppdrag, vilket i dag framstår som något otydligt, bör det dock i lagen tydligare anges vad syftet med medlingen är. Detta kommer att få en ökad betydelse om förslaget att nämnden ska utfärda rekommendationer, och dessutom publicera dessa, genomförs. Begreppet medling kan inte i sig anses innefatta att ge rekommendationer om hur en part ska agera. Om avsikten är att nämnden ska bedöma huruvida ett fjärrvärmeföretag uppfyllt sin förhandlingsskyldighet och vid behov lämna rekommendation om vilka åtgärder företaget annars ska göra för att uppfylla sin skyldighet bör detta tydligare framgå av lagtexten.

I detta sammanhang kan påpekas att det i utvärderingen av nämndens funktion förts fram dels att nämndens roll och syfte är otydligt, dels att det bland fjärrvärmekunderna ibland finns en orealistisk förväntan på vad nämnden kan göra. Detta talar också för att det är viktigt att tydligare definiera nämndens uppdrag.

En annan fråga med anledning av förslaget om att alla ansökningar om medling ska beviljas rör rollen för de nämndledamöter som ska vara väl förtrogen med fjärrvärmeföretags respektive fjärrvärmekunders förhållanden.⁶ De deltar i dag i nämndens diskussioner och beslut huruvida en ansökan om medling ska beviljas men inte vid medlingstillfällena, då endast ordföranden och en expert deltar. Om alla ansökningar om medling ska beviljas framstår det som oklart vilken roll dessa ledamöter ska ha i nämndens arbete och hur deras kunskap ska tas om hand. Deras kompetens är viktig för nämndens arbete, och kanske än mer så om nämnden ska utfärda rekommendationer till parterna.

Nämndens utredningsansvar

I rapporten (s 121) hänvisas även till 23 § förvaltningslagen beträffande myndigheters utredningsansvar och det anförs att Fjärrvärmenämnden bör utreda ärendet i tillräcklig omfattning för att förstå parternas ståndpunkt och kunna lämna en välgrundad rekommendation. Det kan nämnas att nämnden har arbetat med dessa frågor och i sin kommunikation försökt att tydligare ange vilken information som nämnden behöver för att kunna ta ställning till om medling ska

⁶ 40 § förordning (2025:784) med instruktion för Statens energimyndighet

beviljas. För att nämnden ska kunna ge välgrundade rekommendationer kommer dock att krävas en mer omfattande utredning än i dag, vilket bl.a. kan förutses kräva ett utökat arbete för nämndens kansli samt längre handläggningstider. Det kommer också att krävas ett betydligt mer omfattande arbete av nämndens experter. För att kunna lämna rekommendationer till parterna krävs inte bara kunskap i sakfrågan utan en omfattande utredning av bakomliggande förhållanden. Nämnden återkommer till dessa frågor nedan.

När det gäller frågan om att inkomma med underlag för nämndens prövning kan det noteras att det finns ett visst incitament för en fjärrvärmekund att t.ex. genom att lämna otillräcklig information försöka dra ut på handläggningen i syfte att skjuta fram tillämpningen av ett nytt högre pris.

Beslut att avsluta medlingen

En medling ska avslutas när nämnden anser att det inte längre finns anledning att fortsätta medlingen (15 § fjärrvärmelagen). I rapporten föreslås att nämnden då ska fatta ett skriftligt beslut med ett betydligt mer omfattande innehåll än i dag. Nämnden delar rapportens uppfattning att detta kan stärka medlingsinstitutet och öka transparensen och skapa ett tydligare tryck på parterna att följa rekommendationerna, men att det samtidigt finns flera obesvarade frågor, inte minst vad gäller behovet av förstärkta resurser för att kunna hantera dessa ärenden inom rimlig tid.

Inledningsvis föreslås att nämnden ska redogöra skälen för att avsluta medlingen. Om någon överenskommelse i alla delar inte träffas mellan parterna är skälet att avsluta medlingen i princip alltid att en fortsatt medling, utifrån vad parterna anfört, inte kan förväntas leda till ytterligare överenskommelse. Det framstår som oklart om nämnden mer detaljerat ska redogöra för de olika punkter som parterna inte är överens om. I viss mån torde detta framgå utifrån den redovisning av parternas ståndpunkter som enligt förslaget också ska redovisas, men det vore önskvärt om detta förtydligades.

Nämnden noterar att det i avsnitt 4.6 i slutrapporten anges att nämnden i beslutet att avsluta medlingen även ska ange motiven till att medlingen beviljats. Detta torde vara överflödigt om förslaget om att alla ansökningar ska beviljas genomförs. Den förslagna lagtexten innehåller heller inte något sådant krav. Om förslaget om att alla ansökningar ska beviljas inte genomförs utan nämnden på samma sätt som i dag ska fatta beslut om medling ska beviljas eller ej innebär en sådan ordning att de som företräder nämnden vid medlingen (ordförande och expert) ska redogöra för vad nämnden i den sammansättning som fattade beslutet (dvs även de två ledamöterna som ska vara väl förtrogen med fjärrvärmeföretags respektive fjärrvärmekunders förhållanden) grundade sitt beslut på. Det är inte heller alltid samma ordförande och expert som deltar vid de olika tillfällena. I dag redovisas inte skälen närmare, och respektive ledamot kan dessutom ha olika skäl för att medling ska beviljas eller inte. Det innebär att beslutet även bör innehålla skiljaktiga meningar och eventuella särskilda yttranden. För att möjliggöra det

föreslås att beslutet om medling fattas i ett särskilt beslut som bifogas eller tas in i beslutet om att avsluta medlingen.

I beslutet om att medlingen avslutas föreslås att nämnden även ska lämna en sammanfattning av slutsatser och rekommendationer. Den föreslagna lagtexten i 15 § andra stycket nämnder dock inte något om sammanfattning av slutsatser. Det kan finnas skäl att ytterligare överväga utformningen av bestämmelsen, även om sammanfattning av slutsatser ofta kan förväntas utgöra grunden för de rekommendationer som ges.

För att det ska vara möjligt att lämna rekommendationer krävs att det finns tydligt angivet vad dessa rekommendationer ska baseras på och vad syftet med dem är. Hur den närmare utformningen av rekommendationer ska utformas överlämnas till Fjärrvärmenämnden (s. 57). Vissa exempel tas dock upp i rapporten. Dessa ger en viss ledning om vilken typ av rekommendationer som avses, men det vore önskvärt med en tydligare ram om vad för slags rekommendationer som kan ges och vad syftet med rekommendationerna är. Detta hänger samman med vad som ovan anförts om otydligheten i nämndens uppdrag. Förhoppningsvis kan den föreslagna möjligheten för Energimarknadsinspektionen att meddela ytterligare föreskrifter bidra till klargörande om vilka rekommendationer som kan ges.

Enligt den föreslagna lagtexten ska beslutet redogöra för nämndens rekommendationer utifrån genomförd medling. Det framstår som oklart om detta innebär att nämnden är förhindrad att lämna mer allmänna rekommendationer som även berör andra än parterna, t.ex. om prismodell eller deltagande i Prisdialogen, frågor som i dag ibland berörs vid medlingstillfällena. Det vore önskvärt med ett förtydligande.

De exempel på rekommendationer som tas upp riktar sig enbart till fjärrvärmeföretagen. Någon sådan begränsning framgår dock inte av den föreslagna lagtexten. Det bör därför tydliggöras om detta är avsikten eller om rekommendationerna även kan rikta sig till fjärrvärmekunderna. Oavsett avsikten bör detta tydligare framgå av lagtexten.

I dag så skrivs ett protokoll från medlingstillfället där det framgår om någon överenskommelse träffas och vad den innebär. Det innebär att det är parterna som avgör vad som ska stå i protokollet. Den föreslagna ordningen innebär bl.a. att nämnden ska kunna utfärda rekommendationer. Frågan om vem som beslutar om rekommendationer berörs inte närmare, men eftersom det sker utifrån medlingstillfället följer av 41 § förordningen (2025:784) med instruktion för Statens energimyndighet att det är ordförande eller vice ordförande som, med biträde av experten, beslutar om dessa. Som anförts tidigare innebär detta att de övriga ledamöternas kunskaper och kompetens inte fullt ut tas tillvara vid utformandet av rekommendationer.

Förslaget innebär också att nämnden ska följa upp sina rekommendationer och redovisa detta på energimyndighetens webbplats. Det anges i avsnitt 4.6 (s. 57) att det bör ske om nämnden medlar med samma fjärrvärmeföretag i ett annat ärende. Det framstår som oklart om man med detta avser att uppföljning bör ske om samma parter är föremål för medling nästkommande år eller avtalsperiod, eller om det kan röra en annan fjärrvärmekund. Möjligen kan det även bero på viken typ av rekommendation det är som nämnden ska följa upp. Möjligheten att följa upp en rekommendation är under alla förhållanden beroende av att någon begär medling och tar upp den fråga som varit föremål för en rekommendation. Nämnden saknar möjlighet att på eget initiativ undersöka om rekommendationerna följts.

En fråga som inte berörs i rapporten men som kan vara av avgörande betydelse är hur nämnden ska hantera uppgifter som är föremål för sekretess eller av annan anledning känsliga, inte minst om nämndens beslut ska publiceras på nämndens webbplats. Det kan t.ex. röra sig om upphandlingsavtal och andra affärsöverenskommelser. Denna fråga behöver klargöras i det fortsatta arbetet.

Beslut om avvisning av ansökan enligt 14 § fjärrvärmelagen ska motiveras

Fjärrvärmenämnden tillstyrker förslaget att nämnden skriftligen ska motivera varför en ansökan om medling avvisas med stöd av 14 § fjärrvärmelagen. Detta kommer att leda till visst ökat arbete för nämnden, i första hand för nämndens ordförande⁷ och kansli, i de fall en ansökan avvisas på grund av att ansökan inte innehåller en tillräcklig redogörelse för de omständigheter som har betydelse för medlingsuppgiften, men det rör sig sannolikt om en begränsad ökning.

Resurser

Om rapportens förslag genomförs kommer det att leda till en kraftigt ökande arbetsbelastning för Fjärrvärmenämnden.

Med tanke på de prisökningar på fjärrvärme som genomförts de senaste åren kan antalet medlingsansökningar antas fortsatt ligga kvar på höga nivåer de närmsta åren. Detta förstärks av att bestämmelsen om att de ändrade avtalsvillkoren får börja tillämpas tidigast tre veckor från den dag myndigheten meddelande beslutet att avsluta medlingen behålls. Även om utvecklingen mot allt fler ärenden synes ha avstannat efter 2024 är det rimligt att utgå från att antalet ansökningar kommer att ligga kvar på en högre nivå, inte minst med hänsyn till de informations- och kommunikationsinsatser som föreslås i rapporten. Även om antalet ansökningar skulle minska till en fjärdedel jämfört med toppnoteringen 2024 rör det sig om drygt 200 ansökningar.

Det har framkommit kritik mot nämnden för att flera olika kunder förts samman vid samma medlingstillfälle. Nämnden kan delvis dela denna kritik då de överväganden som gjordes var att en sådan ordning var nödvändig för att inte

⁷ Jmf 41 § andra stycket förordningen (2025:784) med instruktion för Statens energimyndighet.

handläggningstiderna, som redan var för långa, skulle bli ännu längre. Det innebär dock att förutsättningarna för att vid medlingarna nå fram till en överenskommelse försämrades.

Ett utökad uppdrag för Fjärrvärmenämnden, med en större skyldighet att utvärdera, dokumentera, motivera och ge rekommendationer, innebär att det blir än svårare att medla med flera parter samtidigt. Det kommer dock alltså att finnas situationer där det är lämpligt att låta flera fjärrvärmekunder delta i en gemensam medling, kanske främst i de fall det finns en tydlig intressegemenskap mellan dem eller om de förhandlat gemensamt med fjärrvärmeföretaget. Även om man i vissa fall kan slå ihop flera ärenden kan förslaget dock förväntas leda till en kraftig ökning av antalet medlingstillfällen.

Varje medlingstillfälle kommer som framgått dessutom att innebära betydligt mer arbete för ordföranden (inkl. vice ordföranden) och experter, med anledning av kraven på att nämnden i ett skriftligt beslut bl.a. ska lämna en redogörelse och sammanfattande slutsatser från medlingen och nämndens rekommendationer. I och med att besluten ska publiceras krävs även överväganden om det finns uppgifter som är föremål för sekretess eller annars är känsliga.

Ett förändrat uppdrag till Fjärrvärmenämnden kommer även att ställa högre krav på nämndens kansli. En viktig förutsättning för att förslaget ska fungera i praktiken är att nämnden har ett eget ärendehanteringssystem och diarium samt att kansliet och ledamöterna hade tillgång till dem. Detta är inte minst av avgörande betydelse för att nämnden ska kunna följa upp uppfyllandet av de rekommendationer som nämnden lämnar.

I rapporten anförs att förslaget att alla ansökningar om medling som uppfyller de formella kraven ska beviljas kan leda till att fjärrvärmeföretagen skulle utveckla verksamheten för att inte hamna Fjärrvärmenämnden, och att antalet ärenden därför skulle kunna minska. Nämnden delar dock inte rapportens uppfattning. Inte minst mot bakgrund av att det under de senaste åren har förekommit att fjärrvärmekunder utnyttjar möjligheten att söka medling i avsikt att skjuta fram en prishöjning. Enligt nämnden styrs antalet ansökningar snarare av prishöjningarnas storlek.

Förslaget att alla ansökningar om medling ska beviljas innebär visserligen en viss lättnad i nämndens arbete på det sätt att nämnden inte behöver ha sammanträden för att pröva frågan om medling ska beviljas. Detta uppväger dock inte på långa vägar den ökade arbetsmängden som krävs med anledning av det utökade uppdraget. Dessutom kan det komma att krävas sammanträden för att diskutera ärenden inför medlingstillfällena för att bl.a. kunna ta del av synpunkter från de nämndledamöter som ska vara väl förtrogen med fjärrvärmeföretags respektive fjärrvärmekunders förhållanden. Detta blir än viktigare om nämnden ska lämna rekommendationer på sätt som föreslås.

Mot denna bakgrund gör Fjärrvärmenämnden bedömningen att förslaget till ett förändrat uppdrag till Fjärrvärmenämnden förutsätter ett kraftigt resurstillskott till nämnden. Det bör övervägas att förordna ytterligare en eller två vice ordföranden samt ytterligare experter. Dessutom krävs ett förstärkt kansli med jurister med kunskaper om fjärrvärmemarknaden och som kan bereda ärendena och sätta upp förslag på beslut och rekommendationer. Som anförts krävs även ett eget ärendehanteringssystem.

Enligt 42 § andra stycket förordningen (2025:784) med instruktion för Statens energimyndighet är det Energimyndighetens ledning som ansvarar för att Fjärrvärmenämnden tilldelas medel och resurser för sin verksamhet. Det är därför viktigt att myndigheten är medvetna om de resurser som krävs om förslaget genomförs och avsätter tillräckliga resurser. Dessutom bör som anförts nämnden tillföras ytterligare ledamöter, vilket är en fråga för regeringen.

Samtidigt måste det finnas en viss flexibilitet när det gäller nämndens resurser. Ärendemängden har varierat stort över tid och det är viktigt att resurserna kan anpassas efter detta.

Ikraftträdande m.m.

I rapporten föreslås att de nya bestämmelserna kan träda i kraft den 1 januari 2027. Själva författningsförslaget innehåller dock inte någon ikraftträdandebestämmelse.

Vidare innehåller förslaget till ändringar i fjärrvärmelagen inte någon övergångsbestämmelse eller närmare överväganden vad som t.ex. ska ske med ansökningar som inkommer under 2026 men som inte avgjorts när de nya bestämmelserna träder i kraft.

Remissvaret har beslutats av Thomas Lindstam, ordföranden i Fjärrvärmenämnden, efter samråd med nämndens experter.